

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2022/23:34

Onsdagen den 22 mars

---

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Ulf Kristersson
Information och samråd inför möte i Europeiska rådet den 23–24 mars 2023

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

God morgon! Klockan är 09.00 och EU-nämnden sammanträder. Det är öppet samråd inför Europeiska rådet den 23–24 mars.

Jag vill välkomna statsministern, Europaministern tillika den nordiska samordningsministern, statssekreterare och kabinetssekreterare samt övriga medarbetare.

Det här är ett öppet sammanträde som kan följas via riksdagens hemsida och, troligtvis först i morgon, via SVT då de sannolikt följer Natodebatten som även den inleddes 09.00 i kammaren.

Jag börjar med att ge ordet till statsministern för en inledning. Därefter kommer jag i sedvanlig ordning att ge ordet till partierna i storleksordning. Om tiden så medger kommer de partier som har fler än en ledamot att ha möjlighet att ställa en kompletterande andra fråga.

Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Herr ordförande! Det är, som ordföranden sa, hård konkurrens i dag med en Natodebatt i kammaren samtidigt. Vi får sköta oss ändå.

Europeiska rådet träffas alltså torsdag och fredag den här veckan, och jag kommer att komma tillbaka till vad som händer i dag. På dagordningen står som alltid Rysslands krig mot Ukraina, ekonomi och konkurrenskraft som kanske det stora huvudnumret, energifrågorna fortsatt och dessutom en återrapportering kring vad som har hänt i migrationsfrågorna sedan förra gången.

Före mötet kommer vi att träffa FN:s generalsekreterare Guterres. Även här kommer Rysslands aggression att stå i centrum och framför allt mer humanitära aspekter, till exempel bristen på spannmål på världsmarknaden, som ju är en av väldigt många konsekvenser av det här kriget.

Jag vill också nämna att vi redan i eftermiddag åker till Bryssel för det så kallade sociala trepartstoppmötet som äger rum, där varje ordförandeskap är med och träffar arbetsmarknadens parter på europeisk nivå. Rådet och kommissionen representeras av Charles Michel och Ursula von der Leyen. Jag och arbetsmarknadsminister Johan Pehrson kommer att representera ordförandeskapet.

Om vi går in på substansen på torsdag och fredag är det konkurrenskraft och investeringar, vilket också kommer att finnas med i samtalen i det sociala trepartsmötet. Arbetsmarknadens parter är ju en central del av europeisk konkurrenskraft. Detta handlar om skilling, alltså hur kompetensutveckling och investeringar i både företag och humankapital kan förbättras.

Dessutom ska jag nämna att vi har ett eurotoppmöte som avslutar fredagens del av rådet. Då kommer ECB:s ordförande Christine Lagarde att komma. Dels kommer man att diskutera förhandlingarna i bankunionen och kapitalmarknadsunionen, dels kommer, med mycket stor sannolikhet, också de senaste veckornas turbulens på finansmarknaderna att beröras med henne vid bordet.

Jag vill nämna att som ordförandeland kommer vi också att rapportera hur arbetet i rådet fortskrider i olika frågor. Det gäller inte minst uppföljningen av migrationsfrågorna från förra gången.

Om vi går in på substansen så handlar det om Ukraina. I sammantaget nio år nu har vi i ökande grad haft aggressioner från Rysslands sida, med invasionen förra året som epicentrum. Det är alldeles uppenbart att de metoder som resten av Europa har till vårt förfogande för att hjälpa Ukraina att vinna det här kriget i mycket hög grad handlar om att förse dem med ytterligare vapen.

Därför är det bra att vi i måndags fick en överenskommelse om gemensamma uppköp av ammunition till Ukraina – otroligt viktigt. Vi pratar ju mycket om avancerade vapensystem som levereras från Sverige och många andra länder, men det handlar också i mycket hög grad om att leverera nödvändig ammunition för att få det här att fungera. Vi har jobbat mycket med detta under det svenska ordförandeskapet. I ett första steg ska medlemsstaterna leverera en miljon granater för artilleriammunition under det närmaste året – en miljon granater.

Sedan handlar det naturligtvis också om finansiellt och humanitärt stöd, återuppbyggnadsfrågor och ansvarsutkrävande. Några exempel på detta är arbetsgruppen som vi har upprättat för att undersöka frysta tillgångar och hur de kan identifieras och användas och försöka skapa en europeisk enighet både i volymerna av pengar men också hur pengarna kan användas i enlighet med EU-rätten och folkrätten.

Det handlar också om att inrätta ett internationellt centrum i Haag för att inleda en utredning av aggressionsbrotten. Det handlar förstås om vårt stöd till Internationella brottmålsdomstolen, där regeringen välkomnar de arresteringsorder som ICC har utfärdat mot bland annat president Putin rörande krigsförbrytelser i Ukraina. Detta har ju varit mycket aktuellt de senaste dagarna.

Det kollektiva tryck mot Ryssland som vi i EU utövar tillsammans med andra partner måste fortsätta. Det handlar inte minst om att tillsammans med tredjeland förstärka den globala isoleringen av Ryssland och om att motverka den form av rysk desinformation som väldigt många länder är utsatta för. Det handlar också om att bevara europeisk enighet inte bara i relation till vad vi gör för Ukraina mot Ryssland utan också i ett läge där Ryssland och Kina samordnar sin uppfattning och sin relation till övriga världen i det här kriget. Detta är högaktuellt när mötet i Moskva nu avslutas.

Slutligen är det viktigt att Ukrainas reformsträngningar inom ramen för de sju kriterierna med syftet att kunna bli medlem i EU uppmärksammas och ges stöd. Som tidigare är kodordet ”meritbaserad”. Detta brysselsvenska ord handlar ju om att man ska leva upp till de förväntningar och krav som ställs på ett blivande EU-land, men när man gör det ska det också erkännas och mötas med den respekt och det stöd från EU som det förtjänar. Det är en viktig uppgift för alla länder som nu tycker att det är viktigt att Ukraina ser en väg in i EU.

När det gäller ekonomiska frågor är dagordningen på samma sätt som i december och i februari uppdelad dels i åtgärder för att stärka europeiska företag som är nödvändiga för den gröna omställningen, dels i ett långsiktigt perspektiv om europeisk konkurrenskraft.

Det här med konkurrenskraft har varit ett centralt tema för det svenska ordförandeskapet, och det är ju en väl känd prioritering sedan lång tid tillbaka för Sverige. Det är ingenting som har tillkommit hastigt nu – stöd för den inre marknaden och stöd för långsiktiga konkurrenskrafts- och produktivitetshöjande saker har ju varit ett svenskt fokus under lång tid.

Vi har jobbat mycket hårt för att få till stånd en diskussion om långsiktig konkurrenskraft och produktivitet på ledarnivå, för detta är en så övergripande fråga. Redan i december uppmanade Europeiska rådet på vårt initiativ kommissionen att presentera en strategi för just långsiktig konkurrenskraft. Det har trots detta inte alltid varit helt lätt att driva den här prioriteringen. Det beror nog inte på bristande intresse i grund och botten utan bristande fokus i bemärkelsen att så många andra akuta frågor hela tiden ligger i vägen. Man behöver inte moralisera över detta, men från pandemin och framåt, med kriget, med inflation och med energikris, är det alldeles uppenbart att det finns många akuta frågor på dagordningen. Att då få starkt fokus på riktigt långsiktiga saker som har varit problematiska i decennier och som fortsätter att vara problematiska om vi inte förändrar grundläggande förutsättningar är svårt.

Jag tycker ändå att vi har lyckats rätt bra med detta. Nu handlar det inte längre enbart om uppmjukade ramverk för statsstöd och sådana saker utan också om långsiktiga konkurrensfrågor. Det här handlar ju om att hitta en balans, där europeiska företag ska kunna konkurrera globalt på rimliga villkor utan att dras in i ett statsstödsrace. Det är den fråga som inte minst IRA, Inflation Reduction Act, har aktualiserat.

Regeringens uppfattning är att där sker det viktiga framsteg i diskussionerna mellan kommissionen och den amerikanska administrationen, det vill säga med den hittills framgångsrika målbilden att europeiska företag så långt som möjligt ska behandlas likadant som företag i länder som har frihandelsavtal med USA. Så var det verkligen inte när man fattade de första amerikanska besluten, och vi välkomnar att dessa samtal har gått så bra.

Jag pratade en hel del om detta när jag förra veckan var i Berlin och träffade Olaf Scholz, den tyske förbundskanslern. Givet utgångsläget tycker jag att det här är en väldigt stark framgång, både för Europa och för vår prioritering, när kommissionen i förra veckan presenterade sitt meddelande om långsiktig konkurrenskraft. Samma dag kom ett meddelande om den inre marknaden som inte bara är 30-årsfirande utan mycket bättre än så. Detta blir underlag för diskussionen på toppmötet i morgon eftermiddag.

Med utgångspunkt i kommissionens förslag ska det här arbetet tas vidare. Det handlar om den inre marknaden, det handlar om handel, det handlar om robusta regler för konkurrens och det handlar om investeringar i forskning och utveckling – inte minst det senare, där Ursula von der Leyen rätt nyligen höll ett tal också för EU-parlamentet.

Kommissionen har också presenterat ett meddelande om hur industri som är nödvändig för grön omställning, cleantech-branschen så att säga, ska främjas i Europa. Förslaget som går under namnet Net Zero Industry Act granskas för närvarande. Ett huvudfokus för regeringen är att alla relevanta tekniker som krävs för omställning ska omfattas. Olika länder är olika förtjusta i olika tekniker. Regeringens uppfattning är att alla tekniker som främjar omställning till fossilfritt ska omfattas.

En säker och hållbar tillgång till råmaterial är också nödvändig för klimatomställningen. Det förändrade omvärldsläget tydliggör ju behovet av en säker och stabil tillgång till nödvändiga resurser och funktioner i samhället. Samtidigt finns det inget utrymme för att tro att EU kan bli helt självförsörjande i detta. Vi får heller inte använda råmaterialförsörjningen som ett slags dimridå för ren protektionism. Det är därför viktigt att behålla balansen i förslaget om kritiska råmaterial, som även det presenterades i förra veckan.

Sedan ska rådet ha en strategisk diskussion om de geopolitiska dimensionerna av handel. Detta är ingen liten fråga. I globaliseringens fotspar och i krigets följd har den här frågan ställts på sin kant. Här är det viktigt att framhålla att en fri och regelbaserad handel inte bara bidrar till konkurrenskraft och ekonomisk tillväxt utan också är ett mycket starkt säkerhetsintresse för like-minded länder.

Slutligen i den här delen ska Europeiska rådet ställa sig bakom slutsatserna om en översyn av den ekonomiska styrningen som nyligen antogs – till slut, ska jag säga – av EU:s finansministrar och som nämndens ledamöter redan är mycket väl förtrogna med. Kommissionen ska också presentera förslag som nu tas vidare under det svenska ordförandeskapet i de här frågorna, om det finns tid för detta. Annars kommer den frågan att överlämnas till det spanska ordförandeskapet till hösten.

Energifrågorna kommer tillbaka på Europeiska rådets dagordning. Nu handlar det om två saker, inte helt enkla de heller. Det handlar dels om att säkerställa energitillgången till nästa vinter, dels att snabbt få på plats det reviderade ramverk för elmarknaden som kommissionen presenterade i förra veckan.

När det gäller nästa vinter är det framför allt viktigt att de länder som är beroende av naturgas för värme och el fyller på sina reservlager. Samtidigt som det sker måste givetvis EU:s utfasning av ryska fossila bränslen fortsätta i rask takt. Det var ju ingen hemlighet inför den snart gångna vintern att det är nästa vinter som blir den stora utmaningen. Framgångarna för den här vintern bör ligga till grund för det.

Den mer övergripande frågan om hur EU:s elmarknadsdesign kan förbättras sker mot bakgrund av den pågående energikrisen och behovet av att påskynda utfasning av fossila bränslen. Elmarknaden ska både kunna stå emot extrem stress under ett krig och samtidigt erbjuda bättre skydd för konsumenten mot höga och framför allt väldigt volatila priser.

Med det sagt måste vi också värna det som ändå funkar väl med den nuvarande marknadsdesignen och se till att elmarknadens funktionssätt

inte försämrats. Elmarknadsdesignen måste alltså säkerställa både försörjningstrygghet och möjliggöra ökade investeringar i fossilfri elproduktion på ett kostnadseffektivt sätt. Det säger sig självt att detta inte är en okomplicerad uppgift.

I måndags stod jag tillsammans med kommissionens ordförande Ursula van der Leyen värd för en givarkonferens till förmån för offren för jordbävningen som drabbade Turkiet och Syrien. Utfallet blev bra, och till och med bättre än informellt väntat. Sammanlagt 7 miljarder euro, nästan 80 miljarder kronor, samlades in till offren varav det svenska bidraget sammantaget var 500 miljoner kronor.

Till sist välkomnar Europeiska rådet överenskommelsen, det så kallade Windsorramverket, mellan EU och Storbritannien om gränsen mellan Irland och Nordirland. Det är en otroligt viktig fråga för väldigt många parter.

Det är en framgång. Det kan som allra bäst bana väg för ett nytt kapitel i relationen mellan EU och Storbritannien. Om det är fallet vore det mycket bra.

Slutligen bland utrikesfrågorna välkomnas framstegen i normaliseringsdialogen mellan Serbien och Kosovo medan den belarusiska regimens fortsatta repression av oppositionen bland annat genom orättfärdiga och långvariga fängelsestraff fördöms tydligt.

Med denna rätt rejäla blandning, herr ordförande, avslutar jag redogörelsen inför toppmötet och återkommer efter toppmötet.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Stort tack! Vi kan gärna påminna om att återrapport sker i kammaren den 28 mars klockan 13.00. Det är öppet för alla ledamöter och naturligtvis för allmänheten såsom alla förhandlingar i kammaren.

Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S):

Herr ordförande! Först vill jag bara säga något kort om informationen om det sociala trepartsmötet i eftermiddag. Vi får väl ändå hoppas att Sverige står upp för vår kollektivavtalsmodell, tillgången till utbildning och bildning, och inte minst jämställdhet och kvinnors och ungas inträde på arbetsmarknaden. Det senare finns också med i rådsslutsatserna inför Europeiska rådet. Men det ska också vara löner som man kan leva på.

Nu går jag över till det som gäller samrådet inför Europeiska rådet. Först gäller det Ukraina. Socialdemokraterna stöder helt och fullt förslaget till rådsslutsatser när det gäller Ukraina. Vi välkomnar också det initiativ som har tagits av EU:s medlemsländer att upphandla ammunition gemensamt. Om vi inte växlar upp produktionen och ökar leveransen till Ukraina ger vi Putin ett onödigt och farligt övertag.

En fråga som inte tas upp med samma tydlighet i slutsatserna är Kinas mer aktiva roll som allierad till Ryssland. I veckan besökte Kinas president Ryssland. Bilder på hur Putin skakar hand med Xi Jinping kablas ut över hela världen. Det kan väl inte beskrivas som något annat än en stor framgång för Putin.

Samtidigt kommer det nya uppgifter om eventuella vapenexporter från Kina till Ryssland. Min fråga är: Kommer statsministern att ta initiativ till diskussioner på toppmötet om hur EU bör markera mot Kinas stöd till Putin?

Den andra punkten på dagordningen är konkurrenskraft. I måndags kom ytterligare en rapport från FN:s klimatpanel som berättar det vi redan vet. Klimatläget är akut. EU ska nu ta fram en strategi för långsiktig konkurrenskraft. Det måste vara tydligt att vi ska uppfylla de klimatmål vi har kommit överens om.

Sedan ett par veckor tillbaka blockeras också EU:s redan fattade beslut om utfasning av förbränningsmotorer år 2035. Svensk fordonsindustri ligger i absolut framkant för att klara elektrifieringen och kommer enligt företagets egna planer att vara klara med omställningen flera år före 2035.

Det pågår uppenbart förhandlingar. Vi har inte hört speciellt mycket från regeringen, som varit märkbart passiv och tyst. Det pågår uppenbart förhandlingar, vilket i sig är konstigt när ett beslut redan är fattat.

Att flytta årtalet skulle försämra konkurrenskraften för svenska företag och fördröja klimatomställningen. Vi vill hävda att det är ett svenskt intresse att EU vidhåller kompromissen som redan är framförhandlad.

Sverige har varit passivt och tyst i den här frågan. Jag kan inte undgå att också här peta in den information som blev väldigt tydlig om man i dag på morgonen lyssnade till statsministerns miljöminister som i radion var tydlig.

Hon ser på klimatfrågan på detta sätt: ”Vi har en majoritet i riksdagen. Det är regeringsunderlaget som plockar fram regeringens politik.” Så sa statsministerns miljöminister.

När det gäller den fråga som nu uppenbarligen förhandlas på EU-nivå har det varit märkligt tyst och passivt från regeringen. Man undrar: Är det så att Sverige och regeringen lite under täcket håller på att spela bort den svenska bilindustrins konkurrenskraft och klimatet för att gå regeringsunderlaget Sverigedemokraterna till mötes i den här EU-frågan?

Därför vill jag fråga: Hur ska statsministern och Sverige leva upp till och hedra den redan framförhandlade kompromissen som statsministern själv har benämnt som ”målet att fasa ut alla nya fossildrivna bilar 2035 är ett stort kliv i rätt riktning”?

Slutligen kommer jag till energifrågan. Sverige har snart passerat halvtid som ordförande i Europeiska rådet. Vi har fortfarande ingen uppgörelse på energiområdet som på allvar kommer att få ned energipriserna i Sverige.

I slutsatserna finns inga skrivningar om att frikoppla gasen. Vi saknar också skrivningar om att intäktstaket måste förlängas. Regeringen fick inte taket på plats i Sverige under vintern, och nu har man ingen förlängning av taket på EU-nivå. Bolagens övervinster riskerar därför att fortsätta på bekostnad av svenska hushåll och företag.

Hur agerar Sverige få till en uppgörelse och skrivningar i rådsslutsatserna som frikopplar gasen och förlänger intäktstaket så att vi får ned svenska elpriser i god tid till nästa vinter? Tack för ordet i denna omgång!

Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD):

De ryska aggressionerna i Ukraina fortgår. Här har enighet varit nyckeln framåt för Europa för att kunna säkra stöd till Ukraina och att svara på det ryska angreppet med omfattande sanktionspaket. Det är viktigt att understryka att enigheten kan fortgå. Sverigedemokraterna står naturligtvis bakom utkastet till rådsslutsatser på området.

Konkurrenskraft har varit ett fokus för det svenska ordförandeskapet. Det är uppenbart att det givetvis har gett utdelning på de olika rådsmötena. Vi ser ett ökat fokus på konkurrenskraft också på det här mötet. Det är positivt. Precis som statsministern säger är det långsiktiga strategier som behövs. Samtidigt hör vi tongångar från en hel del länder i Europa som ropar på nya fonder och nya statsstödsregler.

Hur ser statsministern på möjligheterna att här få stöd för en svensk linje som utgår från att tillverka så bra produkter som möjligt och öppenhet för handel, som är nyckeln framåt, och inte ett statsstödsrace? Vi vet att ett statsstödsrace inte kommer att gagna de små länderna och Europa. Hur ser statsministern på möjligheten att helt enkelt säkra stöd för den svenska linjen i konkurrenskraftsfrågorna?

Ser man en ökad möjlighet nu med samtalen med USA att de går i bättre riktning så att vi helt enkelt kan få bort diskussionen om nya fonder, nya statsstöd, och få en ökad inriktning på de långsiktiga strategierna?

Anf. 6 JAN ERICSON (M):

Tack, statsministern, för redogörelsen!

Man blir uppriktigt imponerad av hur regeringen lyckas hålla alla dessa bollar i luften samtidigt under EU-ordförandeskapet och driva så många viktiga frågor framåt.

Min första fråga vill jag ägna Rysslands krig mot Ukraina. Det är av stort värde att EU-länderna har lyckats enas om så kraftiga sanktioner mot Ryssland som man har gjort. Det kommer rimligen att få allt större betydelse för utgången av kriget ju längre tiden går. Samtidigt får man inse att det inte står något ytterligare sanktionspaket på agendan just nu. Däremot är det av stor vikt att de sanktioner som redan har beslutats också efterlevs av samtliga stater.

Det är tyvärr kommit vissa signaler om att sanktioner bryts eller rundas på olika sätt. När detta sker är det ett beklagligt sätt att finansiera Rysslands krig. Samtidigt snedvrider det konkurrensen inom EU mellan det stora flertalet länder och företag som följer sanktionerna och några få som kanske inte gör det. Det är därför inte bara en fråga som rör sanktionerna mot Ryssland utan även en viktig fråga som rättvis konkurrens inom EU. Min första fråga till statsministern är om han tror att frågan om brister i efterlevandet av sanktionerna kommer att lyftas fram på Europeiska rådets möte.

Det är en stor framgång för det svenska ordförandeskapet att man i skuggan av akuta problem som statsministern nämnde, kriget och energikrisen, ändå har lyckats få upp konkurrenskraftsfrågorna på dagordningen. Det var också ett uttalat mål för det svenska ordförandeskapet. Det är bara att konstatera att det kanske har lyckats bättre än vad någon har vågat hoppas.

Det var väldigt välkommet att kommissionen tydligt, ärligt och öppet i sitt meddelande förra veckan om EU:s långsiktiga konkurrenskraft listade några av EU:s konkurrensackdelar och också satte upp mål för att försöka åtgärda dem.

Min andra fråga till statsministern är hur regeringen avser att driva på under den återstående tiden av ordförandeskapet så att arbetet med att åtgärda konkurrensackdelarna verkligen kommer igång på allvar och lägger en bra grund för nästa ordförandeskap för Spanien.

Slutligen gäller det den amerikanska akten IRA. Den har av naturliga skäl skapat stora diskussioner. Statsministern konstaterade att det är viktigt att finna en balans mellan att europeiska företag ska kunna konkurrera globalt på rimliga villkor samtidigt som vi inte dras med i racet om alltmer statsstöd. Det är mycket välkommet. Här bygger verkligen EU-politiken på en svår balansgång.

Statsministern konstaterade att det sker framsteg i samtalen mellan kommissionen och den amerikanska administrationen i den här frågan. Jag undrar om statsministern möjligen kan berätta lite mer om hur framstegen ser ut.

Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Vänsterpartiet stöder den inriktning som finns när det gäller Ukraina. Vi måste fortsätta att stödja Ukraina. Vi måste hålla uppe trycket mot Ryssland och dess allierade Belarus för att få slut på det folkrättsvidriga kriget.

Någonting som oroar mig just nu är det som hände när utrikesministrarna respektive justitieministrarna hade möten där inte alla EU:s medlemsstater ställde upp på de slutsatser och skrivningar som fanns. Vi ser liknande skrivningar i det här förslaget till slutsatser.

Jag skulle därför vilja veta om statsministern tror att det finns en risk att det kommer att krävas kompromisser för att rådet ska kunna enas om synen på Ryssland och vad EU behöver göra och hur statsministern och rådet i så fall kommer att hantera det.

I förslaget till slutsatserna står det också väldigt kort om handel inom ramen för konkurrenskraft. Jag vill därför göra några medskick till mötet.

Handel är bra. Det är bra både för EU och för de länder som EU handlar med om handeln sker på lika villkor och tar sin utgångspunkt från demokratiska värden.

Det vi kan se nu är att för flera länder som EU har avtal med kan se att avtalen tagits fram utan demokratiskt deltagande av dem som påverkas mest. Det gäller till exempel småbrukare, urfolk, arbetare och kvinnor.

Avtalen kan till exempel innebära att jordbruket ställer om till grödor som Europa efterfrågar och att inhemska grödor står tillbaka. Mercosur riskerar till exempel att främja monokultur.

I Sydamerika finns litium i känsliga naturområden där det finns brist på vatten och där känsliga våtmarker torkas ut med konsekvenser för den biologiska mångfalden. Det vi kan se är att avtalen ofta är bättre för de transnationella företagen eller EU än för de lokala samhällena.

Därför vill jag skicka med att EU måste låta de värden som man vill ska genomsyra unionen, till exempel jämställdhet, demokrati och fattigdomsbekämpning, också genomsyra avtalen med tredjeland inom handel, fiske och inom andra områden.

När det gäller energi måste Sverige driva frågan om nationell prissättning på el och den viktiga omställningen till förnybar energi. Alltför många länder ligger efter i det arbetet och är beroende av olja och gas för sin energiförsörjning, och klimatomställningen måste prioriteras. Jag instämmer i det som Matilda Ernkrans framförde där.

Slutligen vill jag säga att det är väldigt bra att EU samlar sig och gör sitt bästa för att stödja offren för jordbävningen. Men en fråga är: Hur

säkerställer EU att stödet når de allra mest behövande och att regimerna inte använder stödet i eget syfte? Vi har kunnat se att man till exempel har märkt om mobila hem med turkiska statens logga i stället för givarens logga. Detta är alltså min fråga: Hur säkerställer man att det når rätt och att det inte missbrukas av regimerna?

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Därmed är första omgången avklarad, och jag ger ordet till statsminister Ulf Kristersson.

Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Det var många intressanta frågeställningar. Jag börjar med Socialdemokraterna. Det brukar inte vara vi som betonar vikten av att Europa ska ha gemensamma socialpolitiska eller arbetsmarknadspolitiska ståndpunkter – tvärtom. Det brukar vara en socialdemokratisk uppfattning. Vi står upp för den svenska modellen i detta. Vi vill inte att EU lägger sig i den sortens lönebildning som vi har i Sverige. Det är inte vi som brukar ta initiativ till den sortens frågeställningar.

Kina är en viktig fråga på många olika sätt. Först och främst visar detta vikten av att EU inte bara har enighet gentemot Ryssland utan också enighet visavi Kina. Kina är på alla sätt en allt viktigare och alltmer problematisk aktör i geopolitiken.

Nu finns det uppgifter som cirkulerar om vapenleveranser. Det är inte minst USA som brukar publicera den sortens uppgifter. Jag tror att Kina är medvetet om vilka enorma konsekvenser det skulle få om Kina på allvar levererar vapen till Ryssland.

Den fredsplan som Kina nu vill prata om är ingen fredsplan alls. Det är ett slags kinesiskt positionspapper som i huvudsak understryker rätten att dela in världen i olika intressesfärer. Den har inget värde för fred. Den har heller inget värde för Ukraina på något vis.

Det stora problemet med Kinas inställning just nu är att Kina uppenbart inte vill göra sig till en egen aktör men samtidigt inte vill att Ryssland förlorar kriget. I längden är det en helt ohållbar kombination. Det kommer aldrig att fungera.

Mycket talar väl för att Ryssland nu inställer sig på ett mycket långt krig. Som någon uttryckte det: De har mycket lättare att hantera eller att stå ut med ett dåligt krig än en dålig fred. Så är det alltså från Rysslands horisont. Det är oerhört problematiskt. Sannolikt riktar de in sig på att detta ska ta mycket lång tid. De kanske vill ha eldupphör för att kunna omgruppera och stärka sina positioner på längre sikt. Rysslands intressen står alltså i alla avseenden emot Ukrainas intressen.

Jag har alltid understrukt vikten av att Europa har en gemensam syn också i vårt agerande visavi Kina. Jag tror inte att det finns någon enskild fråga som understryker det tydligare än när Ryssland och Kina nu träffas mitt under pågående krig.

Sedan gäller det konkurrenskraftsfrågorna. Mycket är bra. När det gäller den lite specifika frågan om Tyskland, 2035 och bilindustrin var det en rätt obegriplig anklagelse om Sveriges uppfattning om detta. Den förstår jag inte alls. Sverige är helt entydigt. Vi tycker att det är bra att vi fattar ett gemensamt europeiskt beslut om att stoppa förbränningsmotorer i nya bilar 2035. Det är entydigt så.

Jag ska berätta vad det nu handlar om, och jag ska försöka göra dem rättvisa. Jag pratade häromdagen mycket om detta med Olaf Scholz, en tysk socialdemokrat, som bekant. Tyskland har nu anmält till kommissionen att de inte är helt nöjda med hur den överenskommelse som grundlade överenskommelsen om förbränningsfria bilar 2035 förvaltas. Det gäller också de undantag som fanns för förbränningsmotorer med nollutsläpp.

Nu pågår det diskussioner mellan kommissionen och Tyskland – med Tysklands liberala transportminister i spetsen – kring dessa frågor. Sverige gör sig inte till någon domare mellan kommissionen och Tyskland. Det fanns en överenskommelse från början; den håller vi oss till. Och så diskuterar nu Tyskland och kommissionen hur de kan lösa dessa frågor så att det inte behöver bli några ändringar.

Jag tror i grund och botten att både kommissionen och Tyskland hävdar att den ursprungliga överenskommelsen är alldeles riktig. Sedan ligger ju alltid djävulen i detaljerna när man sedan ska utforma de konkreta förslagen. Men detta har alltså inte något med Sverige att göra över huvud taget. Vi har sagt att vi gärna hjälper till om vi kan vara medlare på något sätt och om vi kan bidra till diskussionerna. Och vi är rätt säkra på att diskussionerna pågår just nu. Ingen vill ha tillbaka dem till Europeiska rådet eller till något annat nytt avgörande, utan det handlar om hur en delegerad akt ska kunna se ut.

När det gäller energipriserna var det alltså inte den svenska nuvarande regeringen som utställde några löften om att europeiska regelverk dramatiskt skulle sänka svenska energipriser. Jag vill bara påminna om det. Vi var rätt skeptiska när de löftena utställdes några dagar före valet. Detta handlar om helt andra saker.

Nu har Sverige som bekant använt flakshalsavgifterna och just betalat ut 55 miljarder kronor till svenska elkonsumenterna. Vi har verkligen gjort det vi både har lovat och har kunnat göra för att lindra i väldigt svåra tider.

Sedan är det bra om vi kan hitta en elmarknadsdesign som skapar mer stabilitet och där inte tillfälligt pris på framför allt gas genererar stor volatilitet på energimarknaderna. Samtidigt är inte minst Tyskland och andra industriländer mycket måna om att inte stoppa tillgången till den nödvändiga energin för all möjlig produktion. Och samtidigt handlar det om att inte skicka räkningen till skattebetalarna för att finansiera skillnaderna mellan priset in och priset ut.

Detta är genuint komplext, och Sverige bidrar till det, men det är inte Sverige som i första hand är beroende av gasgenererad el.

Sverigedemokraterna ställer frågor om fonder och nya statsstöd. Där tycker jag att det sammantaget finns en mycket solid ståndpunkt. När vi nu agerar för att delvis möta de amerikanska initiativen och delvis samarbeta med USA handlar det inte om att stoppa in nya resurser i detta, än mindre om att låna upp nya pengar. Det är många länder – Sverige är ett av dem – som har varit väldigt tydliga på den punkten. Sedan är det väl känt att en del länder alltid är öppna för den sortens finansiering. Jag ser inga förutsättningar och inga risker för det just nu, utan vi och många andra har varit mycket tydliga.

Det är alldeles riktigt att mer handel är den långsiktiga vägen till välstånd.

Jag tror att jag sa i min inledning att den långa sikten ofta tenderar att trängas ut av den korta sikten. Det är rätt mänskligt. Det tror jag händer

oss alla då och då. När det händer akuta saker tenderar långsiktiga frågor, trots att vi vet att de är viktiga, att hamna i bakgrunden.

Det är klart att det är lätt att förstå att efter en pandemi, i ett krig, i en energikris och när det är höga räntor och inflation är det i alla länder många frågor som är viktiga och akuta och som står längst fram. I det läget tycker jag ändå att det är en framgång att vi har fått allt fler länder att börja inse att det faktum att Europa har halkat efter under kanske 15 år i produktivitet och konkurrenskraft både gentemot USA i en del sektorer och gentemot viktiga delar av Asien i kanske delvis andra sektorer är ett viktigt memento och att Europa inte bara kan vara en krishanteringsmekanism utan också en långsiktig kraft för bättre konkurrenskraft.

Någon uttryckte det så här: Vi kan inte bara vara en brandsoldat eller brandman som släcker bränder. Det är viktigt, men vi måste också vara ingenjören, som långsiktigt skapar goda förutsättningar. Jag tycker att detta är en bra grund för den diskussionen, men det är ett maratonlopp. Det är inget sprintlopp. Ska vi återställa europeisk konkurrenskraft kommer vi att få arbeta i decennier med den frågan.

Frågan om att runda sanktioner är mycket viktig. Nu tillsätts ett särskilt sändebud, som heter David O'Sullivan, som har en specifik uppgift att hålla koll på länder och tredjeländer som på olika vis försöker komma runt de sanktioner som vi har enats om. Det är minst lika viktigt som att hela tiden ta nya steg för nya sanktioner. Det är ju inte uppenbart att nya sanktioner blir bättre om vi inte har koll på att etablerade sanktioner verkligen efterlevs.

Man kan väl säga att Inflation Reduction Act, det amerikanska initiativet, har haft det goda med sig att vi också har satt ljuset på vikten av konkurrenskraft i de sektorer som handlar om grön omställning. Det var ju en av de goda delarna med det amerikanska initiativet. De vill inte att de teknologier och de råmaterial som är viktiga för omställning systematiskt ska hamna i kinesiska händer, av många olika skäl, inte minst av geopolitiska skäl, naturligtvis.

Det kommissionen nu har kommit en god bit på väg med – jag ska inte säga att man har lyckats med det – är att europeiska företag oftare kommer att inkluderas som om vi hade frihandelsavtal. Det handlar till exempel om eldrivna fordon. Det finns också flera andra delbranscher där Europa kommer att ses mycket mer som att man har ett frihandelsavtal med USA. Det är naturligtvis bra, för då blir det konkurrens på lika villkor utan att Europa så att säga behöver förstöra sina egna marknader – framför allt handlar det om att undvika att förstöra den inre marknaden – med nya regelverk.

Sedan var det Vänsterpartiet. Jag ser inga risker för att det är några blockeringar när det gäller uttalanden, som vi kunde se i FAC. Det kan jag inte tänka mig här. Skulle sådant vara på bordet kommer Sverige att vara en mycket stark röst för att gå långt.

Handel är viktigt. Jag instämmer inte i den beskrivning som gavs här. Handel är viktigt. Handel är viktigt för fattigdomsbekämpning. Handel är viktigt för att hålla ihop länder i en global värld. Handel är viktigt för att inte låta de länder som har en helt annan syn på mänskliga rättigheter och på demokrati dominera länder som är viktiga för råmaterialförsörjning.

Vi säger ofta att Kina står för en extremt dominerande del av en del helt avgörande jordartsmetaller. Det är sant, men det är också sant att

många av dem inte kommer från Kina från början. Kinesiska företag och kinesiska staten har varit väldigt aktiva i till exempel afrikanska länder och tagit en dominerande ställning där. Det är på allvar farligt för den fria världen, skulle jag säga. Det är klart att Europa ska odla sina relationer och kontakter, dessutom med helt andra ideologiska förtecken än vad Kina har. Men handel i sig är bra. Det är regeringens bestämda uppfattning.

Regeringen kommer inte att ha fokus på att allting ska vara bara förnybart i energifrågorna, utan vi kommer att ha fokus på de förnybara källorna och på kärnkraften. Det fossilfria kommer att vara regeringens ståndpunkt. Vi och Frankrike och många andra länder har stor respekt för att olika länder har olika energimixar. Det finns inget land som vill tvinga något annat land att använda till exempel kärnkraft eller för den delen vindkraft, men vi är väldigt måna om att det fossilfria är ett gemensamt klimatansvar. Därför kommer Sverige, till exempel tillsammans med Frankrike, att vara mycket mån om att det inte blir inskränkningar i vår rörelsefrihet när vi använder fossilfria energislag.

Jag tror att jag tangerade alla eller i varje fall de flesta frågorna, herr ordförande.

Anf. 10 ORDFÖRANDEN:

Då har vi nästa omgång, och då börjar vi med Centerpartiet och Anna Lasses.

Anf. 11 ANNA LASSES (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för en väldigt bra redogörelse!

Jag vill börja med att precis som alla andra stå bakom och berömma det arbete som görs när det gäller Ukraina – självklart. Det är, tycker jag, oerhört betryggande att se att Sverige är drivande i frågan men också står upp för enigheten. Det gäller ju att hitta den balansen i EU när det gäller Ukraina.

Jag måste också säga att det känns betryggande att betydelsen av den inre marknaden får stort utrymme på det här mötet, kopplat till att säkra EU:s konkurrenskraft. Jag stämmer också in i vikten av handel för vår fria värld och faktiskt som en grund för demokratin. Handel är viktigt, bra och knyter samman länder på olika sätt om det används på rätt sätt.

Att skala bort byråkrati, förenkla regler och snabba på tillståndsprocesser i alla sektorer i hela EU är superviktigt, och det bör göras så fort som det bara går. Från Centerpartiets sida är vi därför glada att det föreslås åtgärder i både Net Zero Industry Act och Critical Raw Materials Act och även i det tillfälliga flexibla ramverket för statsstöd.

Sedan är vi generellt skeptiska till att sätta mål om marknadsandelar för specifika sektorer, som görs i Net Zero Industry Act. Men vi välkomnar exempelvis bindande mål, som när det gäller carbon capture. Det skulle vara intressant att höra lite mer om hur regeringen ser på hur dessa förslag är utformade i Net Zero Industry Act.

En annan sak som jag vill passa på att lyfta fram är att det är viktigt att EU:s position som handelspolitisk aktör inte undermineras av våra interna regler för stärkt konkurrenskraft. När EU fokuserar all kraft på att säkra värdekedjor i diverse sektorer får man inte glömma bort handelspolitikens betydelse för välbefinnande och möjligheterna att skapa jobb.

Anf. 12 YUSUF AYDIN (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för en bra redogörelse!

Det är viktigt med fokus på de här frågorna på agendan. Ukraina behöver vårt stöd. Vi är glada att det finns ett fortsatt ambitiöst och omfattande program av åtgärder för att fortsätta bistå. Som statsministern sagt tidigare är enigheten i denna fråga viktig.

Jag vill ställa en kort fråga om konkurrenskraften, en av det svenska ordförandeskapets prioriterade frågor. Den är också aktuell med tanke på att länder i omvärlden på olika sätt vill stötta sina näringsliv och företag. Sverige och framför allt EU gemensamt behöver för den inre marknaden ha en aktiv och fokuserad politik för att stärka och skapa långsiktigt goda förutsättningar för konkurrenskraften. Det är i grunden bra med konkurrens. Det skapar innovation och effektivitet. Genom att vi skapar förutsättningar för det kan det även bidra till den gröna omställningen, som också är en viktig fråga.

Därför vill jag fråga om regelförenklingar, minskad administrativ börda och snabbare tillståndprocesser. Näringslivet efterfrågar ofta det, till exempel på Företagardagarna förra veckan där statsministern talade. Hur driver vi detta på olika sätt på EU-nivå? Det var min första fråga.

Den andra frågan är kopplad till den fruktansvärda jordbävningen i Turkiet och Syrien. Den har tagit långt över 50 000 människoliv, och flera miljoner är drabbade. Sverige var tidigt med att ta initiativ till att samordna hjälp men också att initiera en givarkonferens, som hölls i veckan. Det var välkommet och nödvändigt.

Kristdemokraterna ser att det humanitära biståndet spelar en viktig roll efter katastrofer och annat. Vi ser gärna att man i större utsträckning kanaliserar en del av det genom det civila samhället, kanske speciellt i Syrien. Vi vill att hjälpen där kommer fram till de mest behövande och mest utsatta utan att det ska behöva gå via regimen. Då är civilsamhället och de hjälporganisationer som finns på plats viktiga att stötta. Frågan är hur man säkerställer att det också sker på EU-nivå.

Anf. 13 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Internationella brottmålsdomstolen, ICC, diskuterar just nu möjligheterna att även inkludera storskaliga miljöbrott i arbetet med att samla bevis i fråga om krigsbrottet. Det går under namnet ekocid. Även Ukraina självt har efterfrågat det då det visat sig att Ryssland använder förgiftning och förstörelse av vitala ekosystem i Ukraina som en del av sin krigföring.

Jag undrar helt enkelt hur regeringen ställer sig i den frågan. Är det en fråga som har analyserats och som kan komma att lyftas upp i diskussionen? Det är min första fråga.

Som miljöpartist vill jag också stanna upp vid sanktionerna. Vi har sedan dag ett haft samma krav och vädjan som Ukraina, nämligen ett stopp för, ett embargo på, all energi från Ryssland, det vill säga kol, gas, olja och uran. Tyvärr har vi än i dag inte fått gehör. EU och Sverige fortsätter att

importera ryskt kärnbränsle som indirekt finansierar anfallskriget på Ukraina och gynnar det ryska företaget Rosatom. Sedan anfallskrigets start har Rosatoms exportinkomster ökat med 15 procent. Det ser jag som ett stort misslyckande i arbetet med sanktioner mot Ryssland.

Det finns stora brister med de befintliga sanktionerna och implementeringen av dem. Till exempel har Ungern än i dag ett undantag från embargot på olja. De får fortsätta importera olja i pipeline. Ett problem som har nämnts är att gasavtalen som finns på plats är så kallade take or pay-avtal. Det betyder att den som importerar måste fortsätta betala oavsett om leveransen sker eller inte. Här måste vi vara kreativa och hitta lösningar.

Jag undrar om den svenska regeringen kommer att lyfta upp detta eller om det till och med finns förslag på hur vi kan få ett stopp på import av kol, gas, olja och uran från Ryssland.

Samtidigt som vi fasar ut det fossila har vi ett läge att ställa om, så att EU blir mindre sårbart inför framtida utmaningar. Jag är nyfiken på hur regeringen arbetar för att skynda på the green transition.

Vad gäller migrationspunkten har regeringen tidigare bekräftat sin åsikt om att pushbacks, det vill säga att trycka tillbaka människor och förhindra dem att söka asyl, är ett brott mot internationell rätt. Ändå fortsätter det att komma rapporter om att det sker både på land och på havet.

Jag undrar hur regeringen kommer att driva på för ett stopp för pushbacks inom EU. Vilka konsekvenser anser statsministern att länder som fortsätter att bryta mot detta ska möta?

Slutligen instämmer jag i Vänsterpartiets anförande om den internationella handeln. Jag vill poängtera att ingen under det här mötet har sagt att handel är dåligt. Men internationella handelsavtal skrivs ofta på ett sätt som missgynnar den lokala producenten och gynnar de stora multinationella företagen. Vi har flera olika deklARATIONER och avtal på plats, såsom Parisavtalet och det globala naturavtalet, som borde rama in de internationella handelsavtalen.

Jag undrar hur regeringen har tänkt implementera de avtalen i kommande handelsavtal.

Anf. 14 ELIN NILSSON (L):

Ordförande! Jag uppskattar statsministerns tydlighet i fråga om Ryssland, vikten av europeisk enighet och vikten av att Ukraina kan och tillåts fortsätta närma sig EU.

Jag har ingen direkt fråga till statsministern utan mer ett medskick eller en kommentar. Återuppbyggnaden av Ukraina och integrationen av Ukraina in i EU kommer att behöva vara EU:s fokus under lång tid framöver. Om vi gör rätt saker nu finns alla förutsättningar att lyckas. Det är viktigt att Sverige är drivande för att Ukrainas medlemskap hanteras skyndsamt. Därför vill jag önska statsministern lycka till i det fortsatta arbetet med den frågan.

Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

I de övergripande Ukrainafrågorna tror jag att vi är väldigt överens i Sverige. Det är min bestämda bild. Där ligger också att vi så långt det över huvud taget är möjligt vill medverka till europeisk enighet. Jag brukar

ibland tjata om detta, just därför att jag tror att den europeiska enigheten och den transatlantiska enigheten har varit otroligt värdefulla. Det var inte självklart från början.

Det är väl känt att olika länder har olika uppfattningar om graden av tuffhet, men det är också väl känt att olika länder påverkas olika mycket av till exempel olika sanktioner. Man behöver inte försvara de länder som är försiktiga när det påverkar det egna landet för att ändå kunna förstå att det påverkar.

Hela energiomställningen har sammantaget ändå varit en framgång. Att så snabbt och dramatiskt göra sig så oberoende av rysk fossil energi har varit en framgång. Sedan är det långt ifrån felfritt. Till exempel har kolanvändning ökat på olika ställen i Europa. Det önskar sig ingen. Vi går alltså inte från något som är enbart dåligt till något som är enbart bra. Men vi har klarat av en omställning snabbare. Och den bygger i mycket hög grad på enighet.

Sverige kommer att fortsätta att medverka till enighet. Det betyder ibland att det bästa inte får bli det gudas fiende.

Handel ska vara rättvis. Handelsavtal är nästan per definition rättvisa. Då har man enats om vad som gäller. Johan Forssell lägger just nu mycket möda på att försöka vara den drivande kraften bakom att få fler handelsavtal på plats. Det går kanske inte hela vägen under det svenska ordförandeskapet, men mycket väl under kommande halvår. Alla vet också att det man grundlägger nu kan man få skörda sedan.

Sverige är en pålitlig partner när det gäller att få till stånd handelsavtal och att inte vänta på att avtalen blir perfekta. Det ligger alltid ett mått av protektionism bakom. Det finns alltid de som letar efter ett ännu bättre handelsavtal. Ett handelsavtal är nästan alltid bättre än inget handelsavtal.

När det gäller den inre marknaden finns det även där väl kända åsiktsskillnader. Det råder ingen tvekan om att vi har varit en stark tillskyndare av den inre marknaden, så som den är i dag. Vi är ett litet, exportberoende land. Det är uppenbart att vi tycker att det är bra för Europas samlade konkurrenskraft, men det är också bra för ett litet land som har en liten hemmamarknad. Det är klart att andra länder förstår det. Jämför hemmamarknadsberoendet i till exempel USA och Sverige. Det är två helt olika universum. Det är alltså inget att skämmas över.

Det är också väl känt att vi tycker att den inre marknaden behöver bli bättre när det gäller tjänster, inte minst digitala tjänster. Där har vi varit starkt drivande.

Net Zero Industry Act kom alldeles nyligen, den 16 mars. Den är inte helt färdiganalyserad. Vi kommer att komma tillbaka till den i mycket mer detalj.

När det gäller den bredare frågan som jag tror att KD ställde om konkurrenskraften är det inte *en* fråga. Det är ett knippe av frågor. Det går egentligen inte att prata om konkurrenskraftsfrågan. Några uppenbara som vi pratar om är kompetensfrågor och omställningsfrågor, och där finns en viktig koppling till arbetsmarknadens parter.

Ju fler länder som är bra på kompetensomställning, desto bättre konkurrenskraft kommer de att ha, allt annat lika. Ganska många europeiska länder ligger bättre till där än exempelvis USA, som historiskt har varit dåligt på det. Sverige har nog unika förutsättningar att bli riktigt bra på det.

I fråga om forskning och utveckling ligger de flesta europeiska länder långt efter. Jag uppskattade speciellt att Ursula von der Leyen i sitt tal till EU-parlamentet underströk att det inte räcker att vi når upp till de 3 procent i samlade forsknings- och utvecklingsinvesteringar som vi har enats om. Vi borde komma längre än så. Det kan framstå som önsketänkande när vi inte ens når 3 procent. Men jämfört med asiatiska ekonomier och USA, inte minst i teknologisektorerna, är det uppenbart att vi måste investera mer i forskning och utveckling, både den företagsnära och den rent akademiska.

När det gäller regelverken är det väl känt att europeiska regelverk ofta uppfattas som krångliga av företag – det kallas ofta red tape på engelska. Om man jämför amerikanska skattelättnader med europeiska subventionslösningar är det uppenbart att det är stor skillnad på att veta att en investering omedelbart kommer att kosta mycket mindre än att man efter ansökansförfarande kanske får lägre kostnader. Det är en avgörande skillnad.

Implementeringar är vi ofta inne på i Sverige. Att implementera gemensamma EU-regelverk är självklart. Att överimplementera dem är bara dåligt, eftersom det tvärtom snedvrider konkurrensen.

I fråga om handelspolitiken liksom tillståndprocesser håller vi förstås med – utan tvekan.

När det gäller Turkiet och Syrien var det en röd tråd under hela givarkonferensen. Att summorna till Turkiet blev väldigt mycket större än summorna till Syrien var inte bara på grund av geografisk storlek och grad av skada utan också att man i Turkiet även kan bidra till återuppbyggnad och samarbeta med myndigheter. Det går inte i Syrien. Där gäller det att hitta andra kanaler. Både Sverige som ordförandeland och EU-kommissionen var noga med att understryka att det ska ske i enlighet med de regelverk för transparens och utvärdering som finns i våra olika system.

Kärnbränslet omfattas inte. Jag tror att många länder nu har systematiskt undvikit att använda sig av ryskt uran, men det omfattas inte av sanktionerna. Det går nämligen inte att nå enighet om detta. Sverige har inga som helst problem med att lägga fullskaliga sanktioner mot till exempel Rosatom, men det har hittills inte gått att nå enighet i det. Vi hör alltid till de länder som eftersträvar så breda och långtgående sanktioner som det över huvud taget är möjligt att införa, men enigheten är viktig.

När det gäller den gröna omställningen måste jag ändå säga följande: Även om man verkligen får leta med ljus och lykta för att hitta någonting positivt med den här förfärliga invasionen är den övergripande ambitionshöjningen i Europas länder när det gäller omställningen av energisektorerna bra, eftersom den är långsiktig. Den kommer att finnas kvar även efter kriget. Det är trots allt en investering som är värd att vårda i fortsättningen.

I Sverige har vi i princip inget ryskt kärnbränsle över huvud taget.

Slutligen gäller det Ukraina och medlemskapsfrågan. Detta är ju digitalt; antingen blir man medlem, eller också blir man inte medlem. Sverige hör till de länder som är mycket måna om att understryka att vi med merit based, alltså meritbaserat, inte menar att skapa regelverk som ska vara så svåra som möjligt att uppfylla. Tvärtom vill vi sätta upp regelverk som vi verkligen menar allvar med och sedan utvärdera ett lands, i det här fallet Ukrainas, måluppfyllelse. När man sedan når målen – vilket

man nu gör i imponerande hastighet, inte minst givet att vi har ett krig i Ukraina – ska EU-systemet stå berett att välkomna en som medlem.

Här är det så att ingen tycker något annat men att tonfallen är lite olika. Det handlar om väl kända åsiktsskillnader gällande hur snabbt det ska gå och hur öppen olika länder är för utvidgningsfrågor. Det är väl känt. En väl känd ståndpunkt är också att vi eftersom vi är noga med att följa upp Ukraina även måste vara noga med att följa upp västra Balkan, vilket är en helt rimlig ståndpunkt.

När jag var på Kyiv School of Economics för några veckor sedan och fick frågan hur det kan vara så svårt att få 27 länder att enas om detta svarade jag: Det är svårt att få 27 länder att enas, och när Ukraina blivit medlem kommer andra ibland att ställa frågan hur det kan vara så svårt att få 28 länder att enas. Så är det, och vi vet att det är en del av vad det innebär att vara EU-medlem. Det är också en del av vad det innebär att nå enighet i de saker som kräver enighet. Därför understryker jag att detta är ett maraton och inte en sprint – men att jag tycker att det går åt rätt håll i de här frågorna.

Anf. 16 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Det är mycket ord från statsministern, men ibland undrar jag vad statsministern egentligen säger. Jag ska försöka följa upp lite grann med vad jag tänker om det.

Vi börjar med energifrågorna. I det förslag om energimarknaden som nu föreligger saknas ju, vilket statsministern själv nämnde, möjlighet att använda exempelvis flaskhalsintäkter för att kompensera hushåll nästa vinter. Då blir det faktiskt ännu mer akut att kunna frikoppla gasen. Om vi varken har intäktstak, flaskhalsintäkter eller frikopplad gas – hur ska vi få ned energipriserna nästa vinter?

När det gäller att få bort förbränningsmotorerna i personbilar – fossilbilar – till 2035 är regeringen fortfarande ett under av otydlighet. Jag är fullt medveten om att frågan inte står uppsatt inför toppmötet, men både regeringen och jag är ju fullt medvetna om att det pågår diskussioner. De handlar om att man inte vill ha upp den här frågan på toppmötet, vilket per definition innebär att den med mycket stor sannolikhet *kommer* att komma upp på toppmötet.

Då är det väl ändå rimligt att ställa frågan till regeringen och statsministern vad regeringens position i frågan är och hur man agerar som ordförandeland i de här diskussionerna. Det är faktiskt första gången vi under den här processen får höra statsministern uttrycka att han tycker att det är bra att stoppa förbränningsmotorer i nya bilar till 2035. Men hur kommer statsministern att agera? Och kommer statsministern att vara tydlig med detta ställningstagande?

Jag tycker faktiskt att det är ett under av ignorans från statsministerns sida att säga att han inte förstår hur detta hör ihop med svensk fordonsindustri. Det är klart att det hör ihop och att det påverkar om man gör försämringar i och inte står fast vid det redan framförhandlade beslutet. Svensk fordonsindustri är mycket tydlig med att den har planlagt sin verksamhet utifrån det beslutet – och att den dessutom kan vara klar tidigare än 2035, vilket är en enorm konkurrensfördel för svensk fordonsindustri.

Om statsministern inte ser att ett förändrat ställningstagande här skulle påverka svensk fordonsindustri och klimatet negativt tycker jag är ett

under av ignorans. Därför tycker jag att statsministern kan vara tydlig i den frågan.

Jag vill också få fört till protokollet att det är klart att det är bra med handel. Det tycker även vi socialdemokrater. Regelbaserad och rättvis handel är bra.

Avslutningsvis ska jag säga något om det som inte ska tas upp på toppmötet men som statsministern ändå nämnde, nämligen det sociala trepartsmötet. Där vill jag bara säga att svenska kollektivavtal, tillgång till utbildning och jämställdhet som gör att kvinnor får tillträde till arbetsmarknaden och löner att leva på är den svenska kollektivavtalsmodellen. Den hoppas jag att Sverige fortsätter att stå upp för inom EU. Att Moderaterna inte alltid är de som först står upp för att alla ska ha löner det går att leva på – det hörde vi också i statsministerns svar – är en sak, men den svenska kollektivavtalsmodellen står väl ändå Sverige upp för inom EU-samarbetet? Det har vi gjort tidigare, och det fortsätter vi att göra. Det var också det jag sa.

Anf. 17 JESSICA STEGRUD (SD):

Min reflektion handlar om energi. Som vi alla vet och pratar väldigt mycket om är vi inne i en energikris – eller kanske framför allt en energipriskris.

Jag skulle säga att det började redan 2011 när Tyskland bestämde sig för att stänga ned kärnkraft. Konsekvensen av det vet vi i dag: Man blev i stället väldigt beroende av rysk naturgas, och nu ser vi konsekvenserna av det. Samtidigt som vi har den här krisen höjer man förnybarhetsmålen. Man höjer alltså kraven på att ha icke planerbar energi i systemet.

Statsministern nämnde att det är upp till varje land att besluta om sin egen energipolitik och hur omställningen ska genomföras. Energiwende har uppenbarligen inte varit någon succé; man klickar igång kolkraftverk, och det påverkar både prissättning och annat. Min fråga handlar om att man nu fortsätter att stänga ned kärnkraft. Det är en sak att varje land är ansvarigt för sin energipolitik, men här påverkar den andra länder och förstör på många sätt en i grunden ganska välfungerande elmarknad. Det är allt fler svenska elkunder som drabbas av marginalprissättningen, bland annat.

Min konkreta fråga är: Framförs det någon som helst kritik mot Tysklands fortsatta nedstängning av kärnkraft? Jag förstår att länder bestämmer själva, men när det påverkar andra länder i den här utsträckningen – och med tanke på den kris vi faktiskt befinner oss i – borde kritiken vara massiv.

Anf. 18 ORDFÖRANDE:

Då går ordet till Moderaterna, och jag ger därmed mig själv ordet.

Jag tycker att statsministern har varit väldigt tydlig när det gäller behovet av att slå vakt om den nationella kompetensen när det gäller den så kallade sociala pelaren. Det tror jag är en viktig svensk position och hållning.

Utkastet till rådsslutsatser är tio skrivna sidor. Åtta av dessa tio sidor handlar om Ukraina, konkurrenskraft och inre marknad och ekonomi. Jag tror att det är rätt prioriterat, och jag tror att man ska notera att det är så Europeiska unionen ska arbeta tillsammans.

I likhet med min kollega Jan Ericson vill jag understryka inledningen, det vill säga Ukraina. Jag tror att det är viktigt att man i EU nu har kommit överens om hur man ska kunna öka ammunitionsproduktionen. Det handlar inte bara om hjälp och stöd till Ukraina utan också om att fylla på våra egna lager. Precis som statsministern själv underströk är detta komplicerade värdekedjor där det gäller att säkra insatsvarorna till den utökade och utbyggda kapaciteten.

Här gäller det att hitta den fina balansgången mellan att undvika protektionism och att säkra att Europa har produktionskapacitet – och det under överskådlig tid, framför allt därför att vi nu ser att Ryssland går över i en krigsekonomi. Även om det kommer ett vapenstillestånd och en fred kommer detta att påverka vår kontinent under mycket lång tid. Därför är det centralt att vi har ett sådant fokus, både för egen del som EU-medborgare och när det gäller stöd och hjälp till nära partner som Ukraina.

Precis som har sagts här under diskussionen tror jag också att det är väsentligt att vi upprätthåller sanktionerna. Ska sanktionerna ha någon mening ska vi inte bara enas om dem, utan de ska också efterföljas så att vi undviker dem som försöker undergräva sanktionerna. Beskedet om David O'Sullivan som rapportör i detta område är en central beståndsdel i att just upprätthålla sanktionsregimen.

Avslutningsvis, när det gäller frågan om Kina: Jag tror att det är viktigt att vi håller relationerna mellan Kina och Ryssland under uppsikt. Samtidigt ska vi notera att det finns andra rörelser – samma dag som generalsekreterare Xi Jinping är i Moskva är också Japans premiärminister i Kiev. Ukraina har därmed sina vänner, och Sverige, EU och Japan är några av dem. Håll alltså ögonen på Kina och Ryssland, men glöm inte den allians av likasinnade länder som finns i Nordamerika, Europa, Asien! Förhoppningsvis finns det också ett antal likasinnade afrikanska länder, även om några där – exempelvis Sydafrika – har gjort oss besvikna.

Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Stort tack för dessa inlägg! Det är mycket intressanta frågor inför ett rådsmöte som, vilket alla noterar, handlar om ganska många olika saker. Vi kan alla lägga lite olika fokus på olika frågor, naturligtvis.

Vi börjar med energifrågorna och kan då börja med den i och för sig intressanta, men inte helt enkla, frågan om Tyskland. Man måste vara noga med att det finns nationell kompetens här och att olika länder fattar olika beslut om sin energimix. Sedan förstår ju alla att enskilda länders beslut får global påverkan – inte minst i en tid av klimatpåverkan. Naturligtvis är det så, och det tror jag att alla i grund och botten förstår.

Det finns också en intern, tyst diskussion om energipolitik på samma sätt som vi i Sverige har en intern diskussion om energipolitik. Det kokar ofta ned till att några är för kärnkraft och några är emot kärnkraft, och så är det i Tyskland också. Jag tänker inte moralisera över tyska beslut, men vi konstaterar ändå att det naturligtvis får konsekvenser både inhemskt och internationellt.

Har man sagt detta kan man också säga att det finns en allt livaktigare grupp länder som har valt att även ha kärnkraft som en del i sin energimix. Det är ingen slump att detta var ett centralt ämne när jag till exempel träffade Emmanuel Macron i Paris. Även där fanns det stor respekt för att

länder bestämmer över sin egen energimix och att man inte pådyvlar någon annan sin egen.

De länder som vill ha detta som en del i sin fossilfria mix kommer dock naturligtvis inte att ge sig på den punkten; tvärtom är det nu fler länder som är intresserade av detta i en snabb omställning. Då har vi en diskussion på europeisk nivå för att inte få regelverk som missgynnar de länder som har valt att ha med till exempel kärnkraften. Den diskussionen kommer att fortsätta – det är jag helt övertygad om – och från svensk del välkomnar vi naturligtvis det.

När det gäller priserna ska energimarknadsdesignen fylla många syften. Den ska medverka till omställning, vilket är viktigt, och investeringar i fossilfria energislag är en viktig del i detta. Det handlar inte enbart om att få ned priserna – alla vet ju att det inte finns någon energikälla som är billigare på kort sikt än kol.

Man vill inte att plötslig prisvariation i gasen ska få ett orimligt genomsnitt. Därför diskuterar man i stället om man kan hitta andra mekanismer, i avtalslängd och sådana saker, som gör att man minskar volatiliteten, som det kallas. Det är mycket bra, och sådana saker är vi ju mycket för att göra. Men det finns alltså ingen mirakelkur som bara får ned priserna – om man inte vill skicka notan till skattebetalarna. Det är därför det så att säga var feltänkt från början att tro att en enkel överenskommelse på EU-nivå skulle sänka svenska priser dramatiskt. Det har aldrig varit aktuellt över huvud taget. Där måste man nog bara förstå vad som är realistiskt att göra.

Sverige har valt en modell med flaskhalsavgifterna, som i grund och botten beror på att vi har olika elprisområden med olika kapacitet och därmed olika priser. Dessa återför vi. Här kommer en fortsatt diskussion att vara helt nödvändig, och vi kommer att bevaka svenska intressen.

Jag förstår ärligt talat inte riktigt tonläget vad gäller bilarna och 2035, eller snarare förstår jag det inte alls. Sverige står helt och hållet bakom den överenskommelse som gjordes men som ännu inte slutgiltigt har spikats. Den skulle redan ha spikats om inte Tyskland och kommissionen hade gjort olika tolkningar av några sannolikt viktiga men dock detaljer. Sverige står helt bakom överenskommelsen. Svensk bilindustri står helt bakom den. Vi är för elektrifiering. Jag vet inte var otydligheten består i. Det finns ingen sådan från svensk sida.

Vi har naturligtvis respekt för ett enskilt och viktigt land som Tyskland, som dessutom skulle kunna skapa en blockerande minoritet om man inte hittar en lösning på detta. Vi har uppfattat att ingen vill ha en sådan situation. Det handlar i grund och botten om huruvida EU-kommissionen och Tyskland kan enas om vad man exakt menade när man sa att det också skulle finnas undantag för förbränningsmotorer med sådana bränslen som har nollutsläpp. Det är exakt detta vi talar om och ingenting annat.

Jag uppfattar inte att någon är här slarvig eller inte bryr sig om det här, utan man har haft olika tolkning av en ursprunglig överenskommelse. Sådant händer. Sedan är det naturligtvis olyckligt att det händer så pass sent i processen. Det finns ingen tvekan om det, och det tycker nog både Tyskland och EU-kommissionen.

Jag har som sagt talat om detta med den tyska regeringen och den tyske socialdemokraten Olaf Scholz, som nu står bakom den tyska ståndpunkten. Jag erbjöd också att vi kunde medverka för att samtalen skulle bli så bra som möjligt så att vi inte öppnar för nya oenigheter eller skapar ett

prejudikat att sent i processen behöva omförhandla saker och ting. Men detta har över huvud taget ingenting med Sverige att göra. Jag förstår därför inte riktigt tonläget i frågan.

Låt mig slutligen tänga frågorna om ammunition och annat. Jag har ett exempel på träget arbete. Så länge jag har varit statsminister har Kaja Kallas i Estland gång på gång tagit upp frågan om ammunition. När resten av världen har varit väldigt upptagen med komplexa frågor om vapenleveranser har hon hela tiden sagt att vi måste öka kapaciteten för mer handgripliga saker både för att det behövs i Ukraina och för att Europa måste vara inställt på att det här kan ta lång tid. Jag tycker att det är en stor framgång att vi nu har kommit till denna punkt.

Sedan tycker naturligtvis alla att det är helt förfärligt att det ska behövas. Jag tycker dock att det är väldigt bra att vi har nått en överenskommelse om detta.

Allra sist vill jag ta upp att vi just nu står inför en farlig uppdelning av världen. Det vi nu ser med Kina och Ryssland är att två mycket stora länder tenderar att konvergera i en syn på världen bestående av olika intresseområden där stater inte har full förfoganderätt över sin egen framtid. Mot detta står en långt ifrån perfekt men i allt väsentligt fri värld som värnar suveränitet och nationell integritet.

I detta val är det viktigt att vi fortsätter att stå enade. Därför delar jag oron över att vi nu ser Ryssland och Kina diskutera gemensamma intressen i den nya världen. Det understryker bara behovet av europeisk och transatlantisk enighet men också behovet av ett transatlantiskt närmande till de länder som i dag visar lite för stor förståelse för det ryska och kinesiska narrativet om hur världen ska se ut.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Avslutningsvis tänkte jag inte ge ordet för kommentarer och synpunkter. Men om något parti har för avsikt att anmäla en avvikande ståndpunkt och innehållet i den är stunden inne för det.

Anf. 21 MATILDA ERNKRANS (S):

Ordförande! Denna gång får vi nog lov att göra det.

Socialdemokraterna vill härmed anmäla en avvikande ståndpunkt när det gäller energifrågan. Vi vill att Sverige driver frågan om att frikoppla gasen och förlänga intäktstaket på övervinsterna.

När det gäller stoppet för förbränningsmotorer på nya bilar 2035 är det enda som utåt har hörts om detta fram till i dag faktiskt inte det som statsministern framför i dag utan snarare tvärtom. Det har varit det som regeringsunderlaget Sverigedemokraterna har fört fram.

Vi vill därför vara tydliga i en avvikande ståndpunkt om att vi tycker att Sverige på mötet ska ta tydlig ställning för det redan framförhandlade förslaget om att fasa ut förbränningsmotorer, det vill säga nya fossildrivna bilar, till år 2035. Det får inte råda något tvivel om att Sverige som ordförandeland prioriterar den gröna industriella omställningen för jobben och klimatet. Vi är helt enkelt övertygade om att fler behöver höras och synas och att man står upp för den redan framförhandlade kompromissen.

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Dessvärre måste jag som ordförande göra ett påpekande. Energi finns bevisligen med i de primära ståndpunkterna, men det står ingenting om förbränningsmotorer.

Anf. 23 MATILDA ERNKRANS (S):

Nej, men den gröna omställningen finns med i och med att långsiktig konkurrenskraft finns med.

Dessutom är det alldeles uppenbart för alla som lyssnar på diskussionerna inför det europeiska toppmötet att sannolikheten är stor att också detta kommer att hanteras under toppmötet. Om så görs, kan jag lägga till i den avvikande ståndpunkten, tycker vi att det är viktigt att Sverige är ett land som tydligt tar ställning för det som statsministern har framfört här, nämligen att vi står bakom det redan framförhandlade förslaget att fasa ut förbränningsmotorn, det vill säga nya fossildrivna bilar, till år 2035. Jag håller fast vid detta som en avvikande ståndpunkt.

Anf. 24 Statsminister ULF KRISTERSSON (M):

Som ordföranden sa finns frågan inte på agendan. Det var därför jag inte tog upp den. Jag vill bara ha det sagt här i denna krets. Om frågan skulle dyka upp understryker jag gärna att regeringen i så fall framför det som har varit regeringens uppfattning hela tiden. Jag uppfattar dessutom att det finns en mycket bred svensk enighet om den. Jag har inga som helst problem att uttrycka detta, om frågan skulle dyka upp på agendan, vilket den sannolikt inte gör.

Eftersom det just nu finns en oklarhet vad gäller Tysklands ställningstagande och att den kanske inte har lösts kan man inte utesluta att frågan ändå dyker upp. Då framför jag den svenska ståndpunkten mer än gärna.

(ORDFÖRANDEN: Som då är likalydande med det som vice ordföranden Matilda Ernkrans framförde?)

Som är likalydande med den ståndpunkt vi har haft hela tiden.

(ORDFÖRANDEN: Jag förstår.)

Anf. 25 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag måste ändå få säga att vi ju har suttit här förr med statsministern inför möten i Europeiska rådet. Ibland är statsministern mycket välvillig till det som skickas med och säger: Det här ska ju inte upp på dagordningen under rådsmötet. Men jag vet att det kommer att pratas om det i korridorerna, och då är jag mycket benägen att föra fram det som partiet här vill framföra.

Det här är inte riktigt samma inställning som vi hör i den här frågan, och med tanke på att det har varit tyst och passivt från regeringen i frågan – det är många ord, men vi vet faktiskt inte hur regeringen agerar – är det ändå rimligt att vi får vara tydliga i en avvikande ståndpunkt om att vi tycker att Sverige ska framföra detta på mötet.

Oavsett om det tas upp eller inte kan väl statsministern framföra det på mötet? Det finns en punkt om långsiktig konkurrenskraft. Om inte annat

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Bara för att förstå den avvikande ståndpunkten måste jag ställa en fråga. Jag förstår det som har med energi att göra, men jag förstår inte vad skillnaden är mellan den avvikande ståndpunkt som Socialdemokraterna har och det som statsministern nu har för avsikt att framföra om så skulle vara möjligt eller om ett sådant tillfälle uppstår. Var är skillnaden mellan Socialdemokraternas linje och den av regeringen framförda linjen?

Anf. 27 MATILDA ERNKRANS (S):

Jag tackar för frågan. Låt mig vara tydlig – igen. Det handlar om den lilla bisats som ordföranden framhöll: om det kommer upp på mötet eller förekommer i andra diskussioner. Det senare sa dock inte statsministern.

Vår avvikande ståndpunkt är den att med tanke på hur viktig frågan är för inte minst klimatet och svensk fordonsindustri vill vi att Sverige på mötet tydligt tar ställning för det redan framförhandlade förslaget om att fasa ut förbränningsmotorn, alltså nya fossildrivna bilar, till år 2035. Det får inte råda något tvivel om att Sverige prioriterar den gröna industriella omställningen för jobben och klimatet. Det är en viktig konkurrenskraftsfråga, vilket vi kan lägga till i den avvikande ståndpunkten. Därmed finns det absolut plats för den inom Europeiska rådets dagordning.

Anf. 28 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V):

Ordförande! Jag håller med Matilda Ernkrans i sak om att fossildrivna bilar måste fasas ut. Men jag tänker av formella skäl inte stödja den avvikande ståndpunkten.

Däremot stöder jag den avvikande ståndpunkten om energi och vill för Vänsterpartiets del lägga till hur viktigt det är som jag framförde om nationell prissättning på el samt omställningen till förnybar energi för att prioritera klimatomställningen.

Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP):

Herr ordförande! Jag hörde förvisso inte några svar på de många frågor som jag hade, men jag ser dem mer som starka medskick. Jag hoppas att regeringen och statsministern tar med sig de punkter som jag lyfte upp. Jag har ingen avvikande ståndpunkt att anmäla.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

För protokollets skull kan jag anmäla att Rebecka Le Moine hade likartade frågor till utrikesminister Tobias Billström när vi i fredags hade en genomgång inför FAC. Då lovade utrikesministern att återkomma om de miljöbrott som Rebecka Le Moine tog upp.

Med det konstaterar jag att det finns avvikande ståndpunkter i fråga om energi från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet med nyansskillnaden att Vänsterpartiet lägger till det som handlar om svenska priser. Det finns också en avvikande ståndpunkt om förbränningsmotorer till 2035 som Socialdemokraterna ensamma står bakom.

2022/23:34
22 mars

Jag kan därmed konstatera att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt.

Vi tackar statsministern med statsråd, statssekreterare, kabinetssekreterare och medarbetare för i dag. Åtterrappport sker i kammaren den 28 mars kl. 13.00.

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	1
Anf. 3 ORDFÖRANDEN.....	5
Anf. 4 MATILDA ERNKRANS (S).....	5
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD).....	6
Anf. 6 JAN ERICSON (M)	7
Anf. 7 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	8
Anf. 8 ORDFÖRANDEN.....	9
Anf. 9 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	9
Anf. 10 ORDFÖRANDEN.....	12
Anf. 11 ANNA LASSES (C).....	12
Anf. 12 YUSUF AYDIN (KD)	13
Anf. 13 REBECKA LE MOINE (MP).....	13
Anf. 14 ELIN NILSSON (L).....	14
Anf. 15 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	14
Anf. 16 MATILDA ERNKRANS (S).....	17
Anf. 17 JESSICA STEGRUD (SD)	18
Anf. 18 ORDFÖRANDEN.....	18
Anf. 19 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	19
Anf. 20 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 21 MATILDA ERNKRANS (S).....	21
Anf. 22 ORDFÖRANDEN.....	21
Anf. 23 MATILDA ERNKRANS (S).....	22
Anf. 24 Statsminister ULF KRISTERSSON (M)	22
Anf. 25 MATILDA ERNKRANS (S).....	22
Anf. 26 ORDFÖRANDEN.....	22
Anf. 27 MATILDA ERNKRANS (S).....	23
Anf. 28 ILONA SZATMÁRI WALDAU (V).....	23
Anf. 29 REBECKA LE MOINE (MP).....	23
Anf. 30 ORDFÖRANDEN.....	23